

Wildvriendelijk maaien

Het voorkomen van onzichtbaar dierenleed

Als we het jachtveld van mijn beide gastheren binnenrijden, gaat er opeens een zucht van verlichting door de auto. Jan Vos en Henk Voskuilen stellen tot hun vreugde vast dat een boer heeft besloten om een door bossen omsloten weiland niet te maaien, maar te beweiden met een stel spierwitte vleeskoeien. 'Dat weiland hoeven we over drie weken in ieder geval nog niet te doen.' De beide heren maken zich samen sterk voor het zoeken van reekalveren tijdens het maaiseizoen binnen het werkgebied van WBE Lage Vuursche.

Foto: Ton Janssen

Verderop staan we op een andere weide, een oase van rust omsloten door bospercelen. Jan Vos: 'Hier ligt voor ons over een paar weken een schone taak, nu ligt deze 18 hectare er nog overzichtelijk bij, maar nu het weer beter wordt groeit het gras razendsnel. In deze omgeving zit veel reewild dat deze weide zal weten te vinden om de kalveren in af te leggen. 18 hectare kniehoog gras krijg je niet zomaar afgezocht met een clubje van tien man.'

Vroeger

Tijdens ons gesprek over het voorkomen van maaislachten onder reekalveren zit er 73 jaar ervaring aan de andere kant van de tafel. Henk Voskuilen: 'Toen ik 43 jaar geleden begon met het zoeken van reekalveren voor het maaien liep er hier in de omgeving bij wijze van spreken anderhalf ree, dat is nu wel anders! Jan Vos vult aan: 'Nu zijn we met pensioen en is alles wat makkelijker te plannen, maar vroeger gingen we voor het werk nog even snel de kalveren in te

Foto: Ton Janssen

Oppakken met blote handen?

Het algemene advies is om reekalveren niet met blote handen maar met een pluk gras te pakken. Op grond van opgedane ervaringen laat het team van WBE Lage Vuursche dit laatste achterwege. De reekalveren worden in een jutezak op een rustig plekje gelegd totdat de maaiwerkzaamheden zijn afgerond.

maaien percelen opzoeken. Als je dan een paar uur door dat lange, koude gras had gelopen met de laarzen vol water, dan had je veel voldoening als je een paar reekalveren vond. Wat we doen is echt een beschermingsmaatregel, geen enkel beest zou in het verkeer of door een maaibalk moeten sterven. Als ze al in één keer dood zijn, we zullen je de foto's van reekalveren met afgemaaide poten besparen.'

Samenwerken met boeren

Reekalveren redden staat of valt met de medewerking van de boeren, de beide heren hebben dankzij hun goede staat van dienst een degelijke band met de boeren, grondeigenaren en jagers binnen de WBE. Voskuilen: 'We doen dit nou al zo lang, de boeren hebben gezien dat het werkt waardoor ze altijd zullen bellen. Afhankelijk van het weer en de activiteiten op het land en in het bos zullen er meer of minder kalveren in de graspercelen liggen. Dit jaar heeft de winter uitzonderlijk lang geduurd, het vriest nu nog steeds 's nachts waardoor er weinig gras op de percelen staat als de eerste kalveren gezet gaan worden. De 'eerste lichte' zal dan ook waarschijnlijk in het bos worden afgelegd. Vos vult aan: 'Dat betekent niet dat we er voor dit jaar zijn, integendeel. We hebben op veel plekken te maken met uitgestelde maaidata van het gras in verband met weidevogels en andere natuurwaarden, niet dat je in dat lange gras ooit een weidevogel zult vinden, maar reekalveren des te meer. Daarnaast zijn er ook veel boeren in deze contreien die weilanden erg lang onaangeroerd laten, zij willen één keer per

Foto: Ton Janssen

jaar zoveel mogelijk hooi oogsten. Boeren besluiten echter nagenoeg altijd ad-hoc wanneer zij willen maaien, waardoor het voor ons belangrijk is om altijd een club enthousiaste mensen achter de hand te hebben die we op het laatste moment kunnen bellen om te komen helpen met zoeken.'

Keihard werken

Dankbaar werk? Vos knikt instemmend: 'Zodra je een reekalfje vindt, is iedereen ontzettend blij en dankbaar om er bij te mogen zijn en we vinden doorgaans zo'n 15 kalfjes per seizoen, de hoogste uitschieter was 26 stuks een paar jaar geleden. We hebben echter lang niet altijd succes en het is keihard werken in het lange, natte en koude gras. Eerst bieden mensen geld om eens mee te mogen, als ze dan een keer de laarzen vol water hebben gehad bieden ze je geld om thuis te mogen blijven, de uitzonderingen daargelaten gelukkig.' Via de WBE lukt het de heren doorgaans toch altijd om voldoende mensen op de been te krijgen, want iedereen ziet nut en noodzaak van het redden van reekalveren in. Nieuwe namen op de telefoonlijst zijn echter altijd welkom, een mooie uitdaging voor jonge jagers en voorjagers om actief te worden in een WBE. Voskuilen ziet het toch iets anders: 'Van dat mensenwerk moeten we af, maar ondanks forse investeringen en veel experimenteren hebben we nog niets gevonden dat beter werkt dan een perceel afzoeken met een groep mensen.'

Een apparaatje

'Er zou een apparaatje moeten zijn om een perceel af te zoeken, waarna je zo de kalveren kan oprapen', zegt Voskuilen. Ooit kocht hij een veelbelovend klinkende 'Life Finder'. Voskuilen: 'Dat apparaat heb ik nog in marken afgerekend, maar 1400 marken later hadden we nog steeds geen oplossing.'

De Life Finder, het peperdure apparaat dat geen vervanging bleek voor menselijk zoekwerk

We hebben dat ding nooit aan de praat gekregen, het wijzertje op het paneel zou uit moeten slaan als zich in de richting waarin je met het apparaat wijst leven bevindt. We kregen het echter niet voor elkaar. Dat betekent niet dat we niet nogmaals zo'n bedrag over zouden hebben voor de oplossing, sterker... ik zou het er nu voor op tafel willen leggen.' Vos schetst vervolgens de veranderingen in de landbouw: 'Gelukkig valt het hier in de regio nogal mee met de snelheid en breedte van de maaimachines omdat de weilanden niet zo groot zijn. Maar als ik terugdenk aan hoe we vroeger met een twijg voor de maaibalk uit liepen om het wild te verjagen, dan is er toch veel veranderd.'

Uitvindingen en wijsheden

'Ons uiteindelijke doel is het vinden en vangen van de reekalveren, om ze op een rustig plekje in een jutezak naast het perceel te leggen totdat de boer klaar is met maaien. Eerder legden we de kalveren in de dekking naast de te maaien weide, maar op een gegeven moment zagen we vier kalfjes een eindje van ons vandaan het perceel weer in rennen terwijl de loonwerker begonnen was met maaien', zegt Vos. Ook ander wild profiteert van deze zoeksessies waarbij het hele weiland wordt doorkruist. (Jonge) hazen bijvoorbeeld, die bij het naderen van de zoekers hun heil elders zoeken. Naast het aspect van het voorkomen van dierenleed speelt ook het vermijden van het risico op dierziekten een rol. Als er dieren terechtkomen in de maaimachine dan levert dit onder andere een risico van botulisme op voor het vee dat het met dierlijke resten besmette hooi te eten krijgt.

Drones

In Duitsland een reden om te experimenteren met 'drones', onbemande vliegtuigjes met een warmtebeeldcamera. Een high-tech oplossing die voor de doorsnee faunabeheerder onbereikbaar is. Vereniging Het Reewild propageert het 'vreemd maken' van de percelen door zakken en dergelijke op te hangen, de snelheid van de maaimachine te beperken en van binnen naar buiten te maaien. De beide heren tegenover me aan tafel hebben dit geprobeerd, maar hebben er weinig vertrouwen in. 'Totdat er iets is uitgevonden om de kalveren probleemloos te kunnen vinden, moeten we er met een groep mensen werk van maken. Mogen we jouw telefoonnummer alvast opschrijven?' ■

KNJV-project reekalveren zoeken

De redactie van De Nederlandse Jager gaat testen in hoeverre een handbediende warmtegevoelige camera zich leent voor het opsporen van reekalveren en ander wild in graspercelen. De resultaten van deze praktijktest leest u in een van de volgende edities. Heeft u zelf ervaringen, tips of suggesties? Mail naar praktijktips@knjv.nl

